

De geest van suburbia

Bruno Meeus & Pascal De Decker, m.m.v. Bart Claessens, De geest van suburbia, 2013, Antwerpen, Garant.

Vlaanderen heeft een lange traditie van antistedelijkheid. Waar in de 19de eeuw velen de stad associeerden met zedenverval en gevaar voor opstand, verschoof het discours in de 20ste eeuw naar angst voor de drukte, het verkeer, het vuil, de armoede en niet het minst, de migranten in de stad. In de tweede helft van de 20ste eeuw hebben dan ook heel wat gezinnen uit de middenklasse de stad ontvlucht. Voor een belangrijk deel van de middenklasse stond maatschappelijk succes gelijk met een eigen huisje met tuintje in de steeds minder groene gordel rond de steden. Goedkope grondprijzen, steeds nieuwe verkavelingen, de groeiende automobilititeit en fiscale stimuli om een eigen huis te bouwen of kopen stimuleerden decennialang de stadsvlucht. Voor die halve eeuw van stadsvlucht betalen we vandaag een hoge prijs: de bijna volgebouwde ruimte rond de steden in wat we toch nog een 'groene rand' blijven noemen, de dagelijkse files naar de stad, en een sterke kloof tussen de armere steden en hun rijkere rand.

Discussies tussen stadsbewoners en mensen rond de stad verlopen vaak gepolariseerd. Hoe we wonen hangt immers voor een stuk samen met onze identiteit. In *De geest van suburbia* onderzoeken Bruno Meeus & Pascal De Decker de woonvoorkeuren van mensen, en vooral het beeld van het suburbane woonideaal na de tweede wereldoorlog. Het is niet alleen een analyse van het ruimtelijk beleid en het woonbeleid (voor de middenklasse), maar ze gingen ook mensen zelf bevragen naar hun woonvoorkeuren en analyseerden hun *woonpaden*, een cruciaal concept in het boek. Vertrekpunt waren casestudies in 12 woongebieden in het Gentse en

in Hasselt en omgeving, waar ruim 100 diepte-interviews werden afgenomen.

Uit de analyse van die gesprekken komen de naoorlogse woonidealen naar voor. Verschillende elementen beïnvloeden daarbij de woonvoorkeur: het ouderlijk huis en de ouderlijke wooncultuur, de (goede en slechte) eigen woonervaringen, de tijdsgeest waarin bouwen buiten de stad erg populair was in de en de beeldvorming en marketing rond wonen die doorheen de tijd verandert. In vele gesprekken klinkt de worsteling met de stad de voorbije decennia door.

Boeiend is ook de analyse hoe gezinnen zoeken en onderhandelen alvorens te verhuizen. Naast de keuze van een partner en de keuze rond kinderen is de woonkeuze één van de meest verregaande in het leven van gezinnen. Het zijn keuzes die je maar enkele keren in je leven maakt.

Het boek verheldert hoe Vlaanderen zo volgebouwd is geraakt, een ontwikkeling waarvan we vandaag de ruimtelijke, ecologische en sociale gevolgen dragen. De grote beperking is evenwel dat het merendeel van de geïnterviewde gezinnen ouder was dan 40, een meerderheid zelfs ouder dan 50. Wie wil weten hoe jonge gezinnen van twintigers en dertigers vandaag over wonen denken, blijft op zijn honger. Dat de meeste steden in Vlaanderen het voorbije decennium opnieuw een positieve dynamiek hebben gekregen en hoe dit de woonvoorkeur van jonge gezinnen vandaag kan beïnvloeden, blijft dan ook verder te onderzoeken. Maar wie wil begrijpen waarom ook vandaag nog gezinnen de stad verlaten, zal wel een aantal patronen herkennen. Ondanks die beperkingen een nuttig boek, dat inzicht geeft in de worsteling van vele Vlamingen met hun steden. Noodzakelijke achtergrondkennis, nu we in de 21ste eeuw meer dan ooit moeten inzetten op een transitie naar duurzaam stedelijk wonen.

Dirk Geldof